

MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID
EN VAN HET GEZIN

Bestuur der Verzorgingsinstellingen

BRUSSEL, 29 maart 1985

NATIONALE RAAD VOOR ZIEKENHUISVOOR-
ZIENINGEN

Afdeling "Programmatie"

Ref.: NRZV/D/P/7

DEELADVIES INZAKE DE PROGRAMMATIE VAN DE LITHOTRIPTOR.

=====

Bestuur der Verzorgingsinstellingen

NATIONALE RAAD VOOR ZIEKENHUISVOOR-
ZIENINGEN

Afdeling "Programmatie"

Ref.: N.R.Z.V./P/D/7

DEELADVIES INZAKE DE PROGRAMMATIE VAN DE LITHOTRIPTOR.

I. INLEIDING

Op 22 maart 1985 werd in het Belgisch Staatsblad het Koninklijk Besluit van 18 maart 1985 gepubliceerd houdende de bepaling waarbij de lithotriptor voortaan moet worden beschouwd als zware medische apparatuur, in de zin van artikel 6bis, § 2, 5° van de Wet van 23 december 1963 op de ziekenhuizen. Dit besluit is mede geïnspireerd op het eensluidend advies van de Nationale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen, Afdeling "Erkenning".

Op de vergadering van het Bureau van de Nationale Raad, in zitting van 14 maart j.l., werd de Afdeling "Programmatie" aangezocht om een dringend advies te verstrekken aangaande het aantal voor het ganse Rijk te programmeren lithotriptoren.

Dit verzoek van het Bureau werd geagendeerd op de plenaire vergadering van de Afdeling "Programmatie", bijeengekomen te BRUSSEL op 29 maart 1985. Het onderstaand advies resulteert uit de besprekingen en de daaropvolgende stemming die hebben plaats gegrepen in voornoemde vergadering.

II. ALGEMENE BESCHOUWINGEN

De Afdeling "Programmatie" stelt dat de Afdeling "Erkenning" zeer terecht geadviseerd heeft om de lithotriptor op de lijst van de zware apparatuur te plaatsen, mede op grond van de zeer hoge kostprijs van de installatie.

Om de lithotriptor klinisch en technisch te optimaliseren vindt thans op meerdere plaatsen in de wereld een research plaats met behulp van experimentele

.../...

lithotriptor-opstellingen. Dit gebeurt o.m. in W-Duitsland waar het toestel door de firma DORNIER werd ontwikkeld en in enkele grote universitaire centra in de U.S.A.

Het is momenteel nog niet geheel duidelijk in welke gevallen de lithotriptor de beste behandelingswijze biedt. De lithotriptor bevindt zich thans in een stadium waarbij nog geen optimaal gebruik kan worden verwacht, en vooral in een fase waarin een veralgemeende toepassing bijzonder kostbaar zou kunnen zijn. In deze tijd van financiële beperkingen - ook in de gezondheidszorg - moet ten aanzien van de introductie van de lithotriptor vooralsnog een terughoudend beleid worden gevoerd. Temeer omdat thans meerdere firma's in de ontwikkeling van een soortgelijk apparaat reeds zo ver zijn gevorderd dat zij op relatief korte termijn allicht in staat zullen zijn om bedoeld toestel op de markt aan te bieden aan één derde of zelfs één vierde van de huidige kostprijs. Verwacht wordt dat deze "niersteenverbrijzelaars" van de tweede generatie binnen de twee jaar klinisch-operationeel zullen zijn. (cfr. "Hospital Technology Series : Guideline Report on the lithotriptors", A.H.A., 1984, Vol. 4, nr. 9, CHICAGO, U.S.A.).

III. MOGELIJKE TOEPASSINGEN VAN DE LITHOTRIPTOR EN ALTERNATIEVE GENEESWIJZEN.

De extracorporele schokgolftherapie - b.m.v. de zogeheten lithotriptor - is een medische techniek waarbij nierstenen op een niet-invasieve wijze worden verbrijzeld (cfr. GRIEKSE termen lithos = steen; tripsis = verbrijzelen). Door de toepassing van het apparaat kunnen een aantal conventionele (heelkundige) technieken ter verwijdering van de nierstenen worden uitgeschakeld. Er dient hierbij nochtans onmiddellijk te worden opgemerkt dat recentelijk andere technieken dan operatieve ingrepen, met succes, worden toegepast. Meer bepaaldelijk de percutane lithotripsie dewelke nagenoeg dezelfde voordelen biedt als de toepassing van de lithotriptor-techniek, maar in vergelijking met de laatstgenoemde therapie vooralsnog veel goedkoper uitvalt.

Overigens werden onlangs ook drie nieuwe geneesmiddelen ontwikkeld die - op medicamenteuze wijze - de verbrijzeling van nierstenen en hun afvoer langs normale urinewegen zouden bevorderen. Deze aanpak via oraal toegediende geneesmiddelen zou nagenoeg in de helft van de gevallen van nierstenen tot een gunstig en afdoend resultaat leiden.

.../...

Het lijkt hoe dan ook geen twijfel dat de aandoening van de nierstenen binnen afzienbare tijd, zal worden bestreden via alternatieve geneesmethoden die nog weinig uitstaans hebben met de klassieke urologisch-operatieve ingrepen.

De meest voor de hand liggende techniek die op termijn veld zal winnen lijkt, omwille van het grote gemak voor de behandelde patient, de toepassing van de lithotriptor. Alhoewel ten dele nog kan worden gewaagd van een experimentele toepassing, staat het nu reeds vast dat de lithotriptortechniek als een - minstens gedeeltelijke - vervanging van andere geneeswijzen zal fungeren. Enige terughoudendheid is nochtans, op grond van bepaalde bevindingen in West-Duitsland, toch niet misplaatst.

Met name zijn aldaar thans een aantal onderzoeken aan de gang naar de oorsprong van infecties die in sommige gevallen zijn waargenomen na behandeling van niersteenpatiënten met behulp van het lithotriptorapparaat.

IV. ADVIES T.A.V. DE PROGRAMMATIE VAN HET LITHOTRIPTORTOESTEL.

De Afdeling is van mening dat, in aansluiting op hetgeen reeds onder punten 2 en 3 hierboven is geformuleerd, thans kan worden gesteld dat voor het verkrijgen van een beter inzicht in de mogelijkheden voor de routine-toepassing van de lithotriptor voorafgaandelijk experimenteel onderzoek van het grootste belang is.

Meer bepaaldelijk zouden volgende aspecten van het dossier moeten worden belicht :

- het leggen van een verband tussen de klinische vraagstelling en de optimaal te gebruiken geneeswijze;
- het uittesten van de diverse alternatieve geneesmethodes, inzonderheid op het stuk van hun verbetering van het fysisch welzijn van de patiënt, van de verkorting van de ziekenhuisligduur en van de daarmee samenhangende herstelperiode;
- het onderzoek naar de klinische betrouwbaarheid van de toepassing van de lithotriptor, i.z. qua mogelijk optreden van infecties na behandeling en qua het optreden van recidieven.

.../...

Een ander belangrijk aspect in het toepassen van de lithotriptortechniek is ongetwijfeld ook de opleiding van vakbekwame urologen. Het is belangrijk dat de urologen en de jonge specialisten-in-opleiding in de gelegenheid worden gesteld met deze techniek kennis te maken.

De leden van de Afdeling zijn van mening dat de deskundigheid om te werken met de lithotriptor best in BELGIE kan worden aangekweekt.

De organisatie en de evaluatie van het onderzoek naar de toepassing van de lithotriptortechniek moeten worden uitgevoerd in samenwerkingsverbanden tussen alle belgische medische faculteiten.

Rapportage naar het Departement van Volksgezondheid toe, en meer bepaald naar het Secretariaat van de Nationale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen, zal na het verloop van een éénjarig experiment worden gedaan onder de gecoördineerde verantwoordelijkheid van alle betrokken hoogleraren in de urologie.

V. CONCLUSIES.

De meerderheid van de leden van de Afdeling is van oordeel dat thans geen geldig voorstel kan worden geformuleerd t.a.v. de reële behoeften aan lithotriptoren in ons land. Het aantal gevallen die in de toekomst beter kunnen worden behandeld met behulp van de lithotriptor dan met andere alternatieve geneeswijzen, moet precies nog worden afgeleid uit het experimenteel onderzoek enerzijds en uit de registratie van alle gevallen van de niersteenaandoeningen anderzijds.

De Raad, Afdeling "Programmatie" beveelt aan, met een meerderheid van ACHT stemmen t.g.o. ZES, om zo snel als mogelijk, TEN EXPERIMENTELE TITEL, gedurende een periode van EEN JAAR, EEN ENKELE LITHOTRIPTOR, buiten elke programmatie, op te stellen en te laten exploiteren door de belgische faculteiten voor geneeskunde, die omtrent alle modaliteiten van het experimenteel onderzoek onderling overleg plegen. De zes leden die tegen stemden, kunnen zich hunnerzijds wel aansluiten bij de optie van het voorlopig programmatiecriterium van NUL apparaten, maar zijn echter wel van mening dat het experimenteel onderzoek, waarvan hoger sprake, moet worden verricht b.m.v. twee lithotriptortoe-stellen, hetzij EEN toestel per gesplitste taalgroep van medische faculteiten.

Brussel, 29 maart 1985

De Secretaris,

E. PELFRENE.

De Voorzitter,

Prof. Dr. C. HEUSGHEM.